

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

Egz. Nr 2

Płk dypl. nawig. Marian TĘGOS

ORGANIZACJA i WYPOSAŻENIE POŁĄCZONYCH
SIŁ POWIETRZNYCH NATO NA ŚE i W CZĘŚCI
PŁN ETDW
Wykład

40464

127

26

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

57

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr2

4 2220

Płk dypl. nawig. Marian TĘGOS

ORGANIZACJA i WYPOSAŻENIE POŁĄCZONYCH SIŁ POWIETRZNYCH NATO NA ŚE i W CZĘŚCI PŁN ETDW

Wykład

48464

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

PRZEKLASYFIKOWANO

"ZATWIERDZAM"
SZEFE KATEDRY RW i AO

Protokół Nr 54305

Egz. nr 2

płk dypl. Bolesław SZCZEPANIAK

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Płk dypl. nawig. Marian TĘGOS

ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE POŁĄCZONYCH SIŁ
POWIETRZNYCH NATO NA SE I W CZĘŚCI PŁN E TDW

/Wykład/

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. PODSTAWOWE ELEMENTY STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ LOTNICTWA TAKTYCZNEGO NATO.
2. ORGANIZACJA POŁĄCZONYCH SIŁ POWIETRZNYCH NATO NA ŚE I W CZĘŚCI PŁN E TDW.
3. ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE TAKTYCZNYCH SIŁ POWIETRZNYCH PAŃSTW NATO NA ŚE I W CZĘŚCI PŁN E TDW.
4. MOŻLIWOŚCI WZMOCNIENIA TAKTYCZNYCH SIŁ POWIETRZNYCH NA ŚE I W CZĘŚCI PŁN E TDW.
5. BAZOWANIE SIŁ POWIETRZNYCH NATO.

ZAKOŃCZENIE

WSTĘP

Organizacja, wyposażenie i bazowanie sił powietrznych NATO na ŚE i w części E TDW oparte są na poglądach tego bloku dotyczących charakteru przyszłej wojny, co zawarte jest w doktrynie militarno-politycznej; strategii wojennej "elastycznego reagowania" oraz najnowszej koncepcji operacyjno-strategicznej "głębokich uderzeń" zwanych także często "Planem Rogersa".

Dowództwo NATO - środkowoeuropejski TDW, uważa za główny teatr przyszłej wojny, a w związku z tym na nim ześrodkowano główne ugrupowanie sił i środków napadu powietrznego. Jego stan aktualny i wyposażenie wpływają z roli i znaczenia lotnictwa taktycznego na współczesnym polu walki. Duża manewrowość w przestrzeni powietrznej, możliwości wykonywania zaskakujących uderzeń o dużej sile i na dużych głębokościach zarówno w wojnie konwencjonalnej i jądrowej, to podstawowe atuty tego rodzaju sił zbrojnych i wpływu m.in. na kierunki rozwoju.

W wykładzie zostaną przedstawione podstawowe zagadnienia tego tematu, a więc głównie organizacja i wyposażenie oraz zasady bazowania sił powietrznych na ŚE i w części Płn E TDE. Wykład został opracowany w oparciu o najnowsze, obowiązujące materiały II Zarządu Sztabu Generalnego.

1. PODSTAWOWE ELEMENTY STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ LOTNICTWA TAKTYCZNEGO NATO.

Podstawowymi elementami struktury organizacyjnej sił powietrznych NATO na SE i w części Płn E TDW są pododdziały, oddziały, związki taktyczne i operacyjne lotnictwa, przeciwlotniczych pocisków raketowych i rakiet operacyjnych. Należą do nich:

a. Armia lotnictwa taktycznego jest związkiem operacyjnym i może prowadzić zaczepne i obronne operacje powietrzne samodzielnie lub we współdziałaniu z wojskami lądowymi, a także rozpoznanie powietrzne na potrzeby własne lub współdziałających wojsk. ALT zapewnia wsparcie lotnicze armii polowej, a w szczególnych okolicznościach i na najważniejszych kierunkach - dywizji, a nawet samodzielnej brygady.

W skład ALT wchodzi skrzydła oraz samodzielne grupy i eskadry lotnicze, wyposażone w taktyczne myśliwce, samoloty rozpoznawcze i specjalne. Liczba eskadr bojowych jest różna i zależy od roli oraz wykonywanych przez armię zadań. W składzie armii występują również jednostki zabezpieczenia i obsługi oraz jednostki szkolne.

b. Dywizja lotnictwa taktycznego jest związkiem taktycznym o składzie 2-5 skrzydeł taktycznego lotnictwa myśliwskiego, myśliwsko-bombowego i rozpoznawczego oraz pododdziałów zabezpieczenia. DLT występuje w lotnictwie taktycznym Stanów Zjednoczonych tylko w 5 ALT w strefie Pacyfiku oraz w lotnictwie RFN. Dywizje zachodnoniemieckie mają ponadto w swoim składzie po jednym skrzydle pocisków raketowych "Pershing".

c. Dywizja lotnicza OP. jest związkiem taktycznym występującym tylko w lotnictwie Stanów Zjednoczonych i RFN. Amerykańska DLOP organicznie posiada tylko eskadrę lotnictwa myśliwskiego

OP sił regularnych, 1-3 eskadry lotnictwa myśliwskiego OP Gwardii Narodowej oraz kilka pododdziałów radiotechnicznych. Jest ona odpowiedzialna za obronę rejonu OP. Natomiast DL OP RFN ma w swoim składzie skrzydło lotnictwa myśliwskiego, 2-3 pułki przeciwlotniczych pocisków raketowych; dwa pułki radiotechniczne i pododdziały zabezpieczenia.

d. Skrzydło lotnicze jest podstawową jednostką organizacyjną sił powietrznych, przeznaczoną do prowadzenia samodzielnych działań bojowych. Składa się z pododdziałów taktycznych /2-4 i więcej eskadr lotniczych/, technicznych, administracyjnych, zaopatrzenia, tyłowych i medycznych. Najczęściej jednak pododdziały zaopatrzenia, tyłowe i medyczne tworzą samodzielne skrzydło lub grupę zabezpieczenia. Ma to na celu zwiększenie manewrowości eskadr lotniczych i umożliwia skupienie uwagi na taktycznym dowodzeniu nimi. Organizacja skrzydła lotnictwa taktycznego pozwala na rozśrodkowanie eskadr lotniczych na różne lotniska i na dowodzenie z tych lotnisk w trakcie ich działań.

e. Grupa lotnicza jest oddziałem o niestałej organizacji i w zależności od potrzeb może posiadać od jednej do kilku eskadr lotniczych lub eskadr zabezpieczenia działań. Grupy składające się z eskadr lotniczych są oddziałami taktycznymi i nie posiadają podległych mu bezpośrednio elementów zabezpieczenia działań.

f. Pułk lotniczy jest podstawową jednostką taktyczną przeznaczoną do prowadzenia samodzielnych działań. Składa się z 2-4 eskadr lotniczych oraz pododdziałów technicznych i administracyjnych.

g. Eskadra lotnicza jest najmniejszą jednostką bojową lotnictwa zdolną do samodzielnego działania. Składa się z 3 lub więcej kluczy i nie posiada własnych elementów zabezpieczenia

działań. W eskadrach lotnictwa taktycznego znajduje się od 12 do 25 samolotów jednego typu.

h. Klucz samolotów lotnictwa taktycznego stanowią 2-3 pary, które nie dzielą się organizacyjnie na pojedyncze samoloty. Dowódca pierwszej pary jest dowódcą klucza, a drugiej - jego zastępca; prowadzonymi są piloci operacyjni /bojowi/.

Para samolotów w lotnictwie taktycznym składa się z dwóch samolotów i jest podstawowym elementem ogniowym.

W taktycznych siłach powietrznych NATO nie ma jednolitej struktury organizacyjnej. Skład poszczególnych związków i oddziałów lotniczych jest dostosowany do konkretnych zadań.

Elementy struktury organizacyjnej sił powietrznych NATO przedstawia schemat nr 1.

Głównymi związkami sił powietrznych na wspomnianych TDW są: na SE TDW - 2 i 4 Połączone Taktyczne Siły Powietrzne; na Płn E TDW - Połączone Siły Powietrzne Płn E TDW.

2.1. Połączone siły powietrzne środkowoeuropejskiego TDW.

W PSP SE TDW znajduje się największe zgrupowanie lotnictwa taktycznego E TE. Dowództwu PSP SE TDW /sztab w bazie lotniczej RAMSTEIN RFN/podlegają bezpośrednio 2 i 4 Połączone Taktyczne Siły Powietrzne oraz 3 ALT/A/ bazująca na terytorium Wielkiej Brytanii.

2 PTSP mają w swoim składzie ogółem eskadr wyposażonych w 606 samolotów bojowych z tego 180 nbj. Dowództwu 2 PTSP /sztab - w MOENCHEN - GLADBACH/ podlegają jednostki brytyjskich sił powietrznych w RFN, taktycznych sił powietrznych Belgii i Holandii, 3 DLT /bez 4/ SLMB i 52 SLR/ i 4 DLOP sił powietrznych RFN oraz 32 elm z 17 ALT Stanów Zjednoczonych.

Głównym zadaniem 2 PTSP jest wsparcie lotnicze i osłona powietrzna obszaru odpowiedzialności Północnej Grupy Armii.

4 PTSP mają w swoim składzie ogółem eskadr wyposażonych w 594 samoloty, w tym 288 nbj. Dowództwu 4 PTSP /sztab - w HEIDELBERGU/ podlegają jednostki 17 ALT i 32 dowództwa OPL Stanów Zjednoczonych, 1 DLT i 2 DLOP sił powietrznych RFN oraz 1 GLT sił powietrznych Kanady. Głównym zadaniem 4 PTSP jest ścisła współpraca i współdziałanie z Centralną Grupą Armii, jej wsparcie lotnicze i osłona powietrzna obszaru odpowiedzialności.

3 armia lotnictwa taktycznego Stanów Zjednoczonych ma w swoim składzie eskadr wyposażonych w samolotów bojowych, w tym nbj. Bazy lotnicze tej armii znajdują się w południowo-wschodniej Anglii.

3 ALT podlega dowództwu Połączonych Sił Powietrznych SETDW. i stanowi jego odwód. Zg^donie z planami dowództwa sił powietrznych NATO, z chwilą ogłoszenia "alarmu zwykłego", skład osobowy /częściowo/, siły i środki oraz przewidywane na okres wojny wzmocnienie 3 ALT zostaną /jako jeden z wariantów/ rozdzielone pomiędzy 2 i 4 PTSP.

2.2. Połączone siły powietrzne północnoeuropejskiego TDW.

W składzie połączonych sił powietrznych północnoeuropejskiego TDW znajduje się lotnictwo Norwegii i Danii oraz wydzielone jednostki lotnicze RFN.

Na Płn E TDW nie ma odrębnego dowództwa połączonych sił powietrznych. Dowódca połączonych sił zbrojnych TDW ma jedynie zastępcę ds. sił powietrznych, który jest równocześnie dowódcą północnej strefy OP NATO. Na obszarze Płn E TDW znajdują się dowództwa sił powietrznych trzech stref operacyjnych: północnej i południowej Norwegii oraz cieśnin bałtyckich i Bałtyku

Zachodniego.

Dowództwu połączonych sił powietrznych cieśnin bałtyckich Bałtyku zachodniego /sztab - w KARUP/ w czasie pokoju podlega lotnictwo taktyczne Danii i dwa skrzydła lotnicze sił powietrznych RFN stacjonujące na terenie Szlezwika-Holsztynu - ogółem eskadr wyposażonych w 162 samoloty bojowe/ bez nosicieli broni jądrowej./

Organizację połączonych sił powietrznych na SE i w części Płn E TDW przedstawiono na schemacie nr 2.

3. ORGANIZACJA I WYPOSAŻENIE TAKTYCZNYCH SIŁ POWIETRZNYCH PAŃSTW NATO NA SE I W CZĘŚCI PŁN. E TDW.

3.1. Taktyczne siły powietrzne Belgii mają w swoim składzie zarówno jednostki lotnictwa uderzeniowego, jak i obrony powietrznej, w tym:

- trzy skrzydła lotnictwa myśliwsko-bombowego /2,3,10 SLMB/, w składzie których znajduje się sześć eskadr po 18 samolotów, w tym dwie eskadry nbj. i jedna eskadra taktycznego lotnictwa rozpoznawczego;

- skrzydło lotnictwa myśliwskiego /1 SLM/ o składzie dwóch eskadr po 18 samolotów;

- dwa skrzydła przeciwlotniczych pocisków raketowych "Nike Hercules" 9 i 13 SP Plot/, po cztery eskadry pocisków w każdym.

Dowództwo taktycznych sił powietrznych Belgii, rozmieszczone w dzielnicy BRUKSELI - EVERE, ma w dyspozycji 8 eskadr lotniczych - ogółem 144 samoloty bojowe, w tym 36 nbj i 72 wyrzutnie przeciwlotniczych pocisków raketowych "Nike Hercules". Jednostki lotnicze bazują na terytorium Belgii, a przeciwlotniczych pocisków rakieto-

wych na terytorium RFN.

3.2. Taktyczne siły powietrzne Holandii mają w swoim składzie następujące jednostki:

- pięć eskadr lotnictwa myśliwsko-bombowego /311, 312, 314, 315 i 316 elnb/, w tym dwie eskadry samolotów nbj; w każdej eskadrze - 18 samolotów;
- dwie eskadry lotnictwa myśliwskiego /322 i 323 elm/, po 18 samolotów w każdej;
- eskadrę lotnictwa rozpoznawczego /306 elr/ - 18 samolotów;
- trzy dywizjony przeciwlotniczych pocisków raketowych /3 i 5 dywizjon "Hawk" - po 24 wyrzutnie każdy oraz 12 dywizjon "Nike Hercules" - 36 wyrzutni/.

Ogółem taktyczne siły powietrzne Holandii mają w swoim składzie 8 eskadr lotniczych - 144 samoloty bojowe, w tym 36 nbj oraz 84 wyrzutnie przeciwlotniczych pocisków raketowych znajdujących się na terytorium RFN. Dowództwo taktycznych sił powietrznych mieści się w m. ZEIST.

3.3. Taktyczne siły powietrzne Kanady w Europie składają się z 1 grupy lotnictwa taktycznego, stacjonującej w południowo-zachodniej części RFN. Grupa składa się z trzech eskadr taktycznych lotnictwa myśliwskiego /421, 439 i 441 etlm/.

Ogółem w grupie znajduje się 54 samoloty.

3.4. Taktyczne siły powietrzne RFN organizacyjnie wchodzi w skład floty powietrznej. Dowództwu temu podlegają bezpośrednio cztery dywizje lotnicze.

1 dywizja lotnictwa taktycznego /dowództwo i sztab w m. MESZTETTEN/ ma w swoim składzie:

- cztery skrzydła lotnictwa myśliwsko-bombowego /32, 33 i 34, 49 SLMB/ w każdym dwie eskadry samolotów bojowych, w tym cztery eskadry samolotów nbj/;

- skrzydło lotnictwa myśliwsko-bombowego /35 SLMB/, składające się z dwóch eskadr po 15 samolotów bojowych;

- skrzydło lotnictwa rozpoznawczego /51 SLR/ składające się z dwóch eskadr po 15 samolotów rozpoznawczych;

- skrzydło pocisków rakietowych "Pershing 1A" składające się z dwóch dywizjonów po 18 wyrzutni w każdym.

Ogółem w dywizji znajduje się 12 eskadr - 204 samoloty bojowe, w tym 72 nbj i 36 wyrzutni pocisków rakietowych "Pershing 1A" eskadra lotnictwa WRE /14 samolotów/.

3 dywizja lotnictwa taktycznego ma w swoim składzie:

- dwa skrzydła lotnictwa myśliwsko-bombowego /31, 43 SLMB/, w każdym dwie eskadry samolotów bojowych, w tym dwie eskadry samolotów nbj;

- skrzydło lotnictwa myśliwsko-bombowego /36 SLMB/ składają się z dwóch eskadr samolotów bojowych; i jednej eskadry szkolnej.

- skrzydła lotnictwa myśliwsko-bombowego /38 SLMB/ posiadającego jedną eskadrę;

- skrzydło rakiet operacyjnych "Pershing 1A" /2 SRO/ składające się z dwóch dywizjonów po 18 wyrzutni.

Ogółem w dywizji znajduje się 8 eskadr lotniczych - 147 samolotów bojowych, w tym 36 nbj oraz 36 wyrzutni pocisków rakietowych "Pershing" 1A".

2 dywizja lotnictwa obrony powietrznej ma w swoim składzie:

- skrzydło lotnictwa myśliwskiego /74 SLM/, składające się z dwóch eskadr samolotów bojowych;

- pułk rakiet przeciwlotniczych /1 prplot/ "Hawk" w składzie trzech dywizjonów po 24 wyrzutnie;

- pułk rakiet przeciwlotniczych /2 prplot/ "Nike Hercules" w składzie dwóch dywizjonów po 36 wyrzutni;

- dwa pułki radiotechniczne /31, 32/ i

Ogółem w dywizji znajduje się 30 samolotów bojowych, 144 wyrzutnie przeciwlotniczych pocisków raketowych.

4 dywizja lotnictwa obrony powietrznej, składa się z następujących jednostek:

- skrzydło lotnictwa myśliwskiego /71 SLM/ w składzie dwóch eskadr samolotów bojowych;

- dwóch pułków rakiet przeciwlotniczych /3 i 4 prplot/ "Hawk", po 24 wyrzutnie;

- dwóch pułków rakiet przeciwlotniczych /13 i 14 prplot/ "Nike Hercules" w składzie dwóch dywizjonów po 36 wyrzutni;

- dwóch pułków /33 i 34/ radiotechnicznych.

Ogółem w dywizji znajduje się 30 samolotów bojowych i 288 wyrzutni przeciwlotniczych pocisków raketowych.

Ponadto w składzie PTSP CB i BZ znajdują się dwa skrzydła: 41 SLMB oraz 52 SLR, w każdym po dwie eskadry samolotów.

Ogółem w składzie floty powietrznej RFN znajduje się 477 samolotów bojowych, w tym 108 nbj, 72 wyrzutnie pocisków raketowych "Pershing 1A", 432 wyrzutnie rakiet przeciwlotniczych.

W siłach morskich RFN występuje dywizja lotnictwa morskiego w składzie czterech skrzydeł /1,2,3,5 SLMor./ i posiadająca na wyposażeniu: 72 samoloty bojowe, /54 mb i 18 rozpoznawczych/, 44 śmigłowce, 25 samolotów.

3.5. Taktyczne siły powietrzne Stanów Zjednoczonych w Europie /sztab - w RAMSTEIN/.

17 armia lotnictwa taktycznego posiada w swoim składzie:

- trzy skrzydła taktycznego lotnictwa myśliwskiego, w tym: 50 STLM o składzie trzech eskadr po 24 samoloty bojowe, w tym jedna eskadra lotnictwa OP; 52 STLM o składzie dwóch eskadr po 24 samoloty i jednej eskadry samolotów walki radioelektronicznej; 86 STLM o składzie czterech eskadr po 24 samoloty, w tym trzy eskadry lotnictwa myśliwskiego OP;

- skrzydło lotnictwa myśliwskiego /36 SLM/ o składzie trzech eskadr po 24 samoloty bojowe;

- skrzydło taktycznego lotnictwa rozpoznawczego /26 STLR/ o składzie jednej eskadry - 18 samolotów.

Ogółem w 17 ALT znajduje się 13 eskadr liczących 330 samolotów bojowych, w tym 196 nbj.

3 armia lotnictwa taktycznego /sztab - w bazie lotniczej MINDENHALL/. W skład armii wchodzi:

- dwa skrzydła lotnictwa myśliwsko-bombowego, w tym 20 SLMB o składzie trzech eskadr po 24 samoloty bojowe oraz eskadry WRE 12 samolotów, 48 SLMB o składzie czterech eskadr po 24 samoloty;

- skrzydło lotnictwa szturmowego /81 SLSz/ o składzie sześciu eskadr po 18 samolotów;

- skrzydło taktycznego lotnictwa rozpoznawczego /10 STLR/ składające się z jednej eskadry samolotów rozpoznawczych i jednej eskadry szkolnej pozoracji lotnictwa przeciwnika;

- skrzydło pocisków "Cruise" /502 SP "Cruise"/ składające się z trzech eskadr po 4 wyrzutnie każda.

Ogółem w składzie 3 ALT znajduje się 16 eskadr wyposażonych w 324 samoloty bojowe, w tym 168 nbj.

Organizację i wyposażenie taktycznych sił powietrznych państw NATO przedstawiono na rys.

4. MOŻLIWOŚCI WZMOCNIENIA TAKTYCZNYCH SIŁ POWIETRZNYCH NA ŚE I W CZĘŚCI PŁN. E TDW.

Według planów NATO, istniejące w czasie pokoju zgrupowania taktycznych sił powietrznych na ŚE i w części Płn E TDW mogą zostać wzmocnione w rezultacie mobilizacyjnego rozwinięcia sił oraz poprzez przerzut ze Stanów Zjednoczonych i Kanady eskadr lotnictwa taktycznego.

Dowództwo NATO w okresie pokoju przygotowuje odpowiednio eskadry lotnicze przewidziane do wzmocnienia zgrupowania taktycznych sił powietrznych. Plany mobilizacyjnego rozwinięcia sił powietrznych NATO przewidują, na wypadek wojny, włączenie w skład poszczególnych PTSP eskadr lotnictwa taktycznego następujących państw:

Republika Federalna Niemiec. W ramach mobilizacyjnego rozwinięcia sił powietrznych planuje się zorganizowanie 5 eskadr samolotów bojowych /jedną dla 2 PTSP i 4 dla 4 PTSP/ wyposażonych w 87 samolotów.

Holandia w ramach mobilizacyjnego rozwinięcia sił powietrznych planuje zorganizowanie 1 eskadry samolotów bojowych wyposażonej w 18 samolotów.

Stany Zjednoczone. Według założeń dowództwa NATO przerzut sił wzmocnienia ze Stanów Zjednoczonych na E TDW powinien być zakończony przed rozpoczęciem lub w pierwszych dniach wojny. Przewiduje się, że całość sił i środków lotnictwa taktycznego może być przebazowana w ciągu 30 dni, przy czym zakłada się, że około 40% sił wzmocnienia lotnictwa taktycznego może być przebazowana w ciągu 2-5 dni, natomiast pozostałe 60% - w czasie od M+5 do M+30.

W pierwszej kolejności zostaną przebazowane eskadry tzw.

podwójnego bazowania oraz eskadry lotnictwa taktycznego wchodzące w skład sił szybkiego reagowania. Eskadry będą zdolne do wykonywania zadań bojowych na ETW w ciągu 24 godzin po zakończeniu przerzutu

Ze Stanów Zjednoczonych w obszar SE i Płn E TDW planowane jest przebazowanie 55 eskadr lotnictwa taktycznego - 1115 samolotów bojowych, w tym 468 nbj. Eskadry te mają być rozdzielone następująco:

- do 2 PTSP - osiem eskadr 192 samoloty, w tym: pięć eskadr taktycznego lotnictwa myśliwskiego i trzy eskadry lotnictwa myśliwskiego;

- do 4 PTSP - dwadzieścia dwie eskadry /480 samolotów/, w tym: jednaście eskadr taktycznego lotnictwa myśliwskiego, cztery eskadry taktycznego lotnictwa rozpoznawczego i część eskadr lotnictwa myśliwskiego;

- do 3 ALT - dwadzieścia eskadr /276 samolotów/, w tym: pięć eskadr taktycznego lotnictwa myśliwskiego /120 samolotów/ przewidywanych do wzmocnienia 2 PTSP; pięć eskadr /120 samolotów/ taktycznego lotnictwa myśliwskiego i 2 eskadry taktycznego lotnictwa rozpoznawczego do wzmocnienia 4 PTSP.

Do wzmocnienia połączonych sił powietrznych cieśnin bałtyckich i Bałtyku zachodniego przewiduje się 13 eskadr /167 samolotów/

Ponadto, siły powietrzne na omawianych teatrach mogą zostać wzmocnione lotnictwem pokładowym Stanów Zjednoczonych z 1-2 lotniskowców wielozadaniowych, manewrujących na wschodnim Atlantyku i Morzu Północnym. Lotniskowce te mogą się znaleźć w rejonach manewrowych w M+10-12. Na lotniskowcu wielozadaniowym bazuje:

- do 44 samolotów szturmowych;
- do 24 samolotów myśliwskich;
- do 12 samolotów rozpoznawczych.

Stany Zjednoczone nie wykluczają możliwości użycia na SE TDW lotnictwa strategicznego, w liczbie do 100 samolotów B-52 z uzbrojeniem konwencjonalnym.

Wielka Brytania. Planowane jest перебазowanie do RFN siedmiu eskadr lotniczych /99 samolotów/, w tym: eskadry taktycznego lotnictwa bombowego, trzech eskadr lotnictwa myśliwsko-bombowego, dwóch eskadr lotnictwa rozpoznawczego i eskadry lotnictwa myśliwskiego.

Możliwości wzmocnienia lotnictwa taktycznego na SE i w części Płn E TDW przedstawia schemat

BAZOWANIE SIŁ POWIETRZNYCH NATO

Bazowanie sił powietrznych zależy przede wszystkim od obowiązujących koncepcji prowadzenia operacji powietrznych i przeciwpowietrznych, parametrów taktyczno-technicznych samolotów, stopnia rozbudowy sieci lotniskowej, jak również od stanu ilościowego i jakościowego lotnictwa przeciwnika oraz spodziewanego przeciwdziałania z jego strony. W normalnych warunkach na jedno skrzydło lotnictwa taktycznego przyjmuje się 4-5 lotnisk /po jednym na każdą eskadrę oraz dwa lotniska manewrowe/.

Siły powietrzne bazują w pasie działania grupy armii na lotniskach znajdujących się w odległości od 50-100 do 400-500 km od linii styczności wojsk. W zasadzie nie przewiduje się wydzielania specjalnych stref dla poszczególnych rodzajów lotnictwa.

Skrzydła samolotów nosicieli broni jądrowej taktycznych sił powietrznych mają być rozmieszczone na lotniskach w odległości 300-450 km od linii styczności, natomiast niektóre eskadry mogą być przebazowane na wysunięte lotniska położone w odległości 120-250 km od linii styczności.

Taktyczne lotnictwo transportowe i lotnictwo obrony powietrznej strefy tyłowej może bazować na lotniskach położonych w odległości od 200 - 400 do 600 - 800 i więcej km od linii styczności.

Samoloty pionowego startu, przeznaczone do bezpośredniego wsparcia wojsk, rozmieszczane będą grupami po 2-4 samoloty w odległości 50-70 km na niewielkich płaszczyznach, doraźnie przygotowanych i dobrze maskowanych. Tabela nr 1.

Na środkowoeuropejskim TDW i w części Płn E TDW znajdują się 106 lotnisk wojskowych z pasami startowymi o długości ponad 1800 m. Uwzględniając istniejące na SE TDW i w części NE TDW lotniska cywilno-wojskowe i cywilne, siły powietrzne NATO posiadają tam ogółem 202 lotnisk. Liczba ta zapewnia całkowicie realizację założeń o rozśrodkowanym bazowaniu. Tabela nr 2.

Jednak według przewidywań dowództwa NATO, już w toku pierwszego dnia wojny może być zniszczonych 35-45% lotnisk bazowania sił powietrznych, a do końca piątego dnia wojny - do 75%. Z powyższego wynika, że zabezpieczenie bazowania lotnictwa w początkowym okresie wojny napotyka poważne trudności. W związku z tym od wielu lat niektóre europejskie państwa NATO przeprowadzają próby i podejmują konkretne przedsięwzięcia w zakresie przystosowania i wykorzystania wybranych odcinków autostrad dla potrzeb lotnictwa na okres wojny. W podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięciach chodzi głównie o zapewnienie własnemu lotnicwu:

- większych możliwości rozśrodkowania samolotów w okresie wojny lub bezpośredniego zagrożenia;
- dodatkowych baz lotniczych w wypadku zniszczenia lub poważnego uszkodzenia istniejących lotnisk sił powietrznych;
- zwiększenia możliwości w zakresie realizacji manewru lotniskowego.

Podobnym celom i założeniom podporządkowane są przedsięwzięcia w zakresie interfunkcjonalności^{x/} jednostek lotniczych NATO

x/ W rozumieniu NATO interfunkcjonalność oznacza zdolność systemów, jednostek lub rodzajów sił zbrojnych do świadczenia i przyjmowania usług od innych systemów, jednostek sił zbrojnych oraz do ich wykorzystania na rzecz efektywnego współdziałania. Interfunkcjonalność polega na gromadzeniu na własnych lotniskach takich środków materiałowych i uzbrojenia, które umożliwią odtwarzanie gotowości bojowej kilku typów samolotów, bez względu na ich przynależność narodową.

podejmowane na lotniskach stałego bazowania i zapasowych. Interfunkcjonalność sił powietrznych na m.in. umożliwić:

- obniżenie wpływu skutków czasowego lub trwałego zmniejszenia się dyspozycyjności lotnisk na możliwości bojowe sił powietrznych w rezultacie poniesionych strat lub nierównomiernego zużycia zapasów uzbrojenia, samolotów i środków materiałowych;
- rozmieszczenie w krótkim czasie do 45% sił zewnętrznego wzmocnienia lotnictwa /głównie amerykańskiego/ w przewidywanych dla nich rejonach bazowania;
- zapewnienie pełnego zabezpieczenia materiałowego i inżynieryjno-technicznego na 80% lotnisk stałego bazowania dla czterech typów samolotów i wykonanie co najmniej 25 wylotów samolotów innych jednostek nie bazujących stale na danym lotnisku;
- utrzymanie w gotowości do działań odpowiedniej liczby lotnisk zapasowych, w tym dla eskadr wyposażonych w inne typy samolotów, lub w te same typy, ale z innych kontygentów narodowych;
- zapewnienie pełnego zabezpieczenia materiałowo-technicznego przydzielonym czasowo rezerwom sił powietrznych;
- zwiększenie promienia samolotów, m.in. przez odtwarzanie ich gotowości bojowej na najbliższych lotniskach, położonych na kierunku działań bojowych;
- zwiększenie ogólnej dyspozycyjności sieci lotniskowej i zdolności odtwarzania gotowości do działań tych samolotów, których lotniska stałego bazowania zostały zniszczone lub czasowo obezwładnione;
- wymianę na innych lotniskach uzbrojenia i wyposażenia pokładowego w przypadkach zużycia lub uszkodzenia ich elementów składowych.

Interfunkcjonalność sił powietrznych NATO w zakresie zabezpieczenia tyłowego i inżynieryjno-technicznego obejmuje dwa

podstawowe kompleksy zagadnień:

- przygotowanie lotnisk /COB/^{x/} do wspólnego wykorzystania, w tym przede wszystkim przez eskadry sił wzmocnienia zewnętrznego /przerzucane ze Stanów Zjednoczonych/;

- stworzenie materiałowych i inżynieryjno-technicznych przesłanek odtwarzania gotowości bojowej samolotów innych państw NATO i samolotów różnych typów.

Rozpoczęto już prace przygotowawcze na 74 lotniskach, z czego trzydzieści pięć lotnisk różnych państw NATO /Wielkiej Brytanii, RFN, Holandii, Belgii i Danii/ jest przeznaczonych do przyjmowania sił wzmocnienia ze Stanów Zjednoczonych. Na lotniskach wspólnego wykorzystania operacyjnego, na których bazują już eskadry lotnictwa bojowego, siły wzmocnienia zewnętrznego są zabezpieczane w środki materiałowo-techniczne i system dowodzenia, a ich użycie w działaniach bojowych może nastąpić po 12-24 godzinach po przebazowaniu. W przyszłości w bazach wspólnego wykorzystania operacyjnego dla eskadr wzmocnienia zewnętrznego /głównie amerykańskiego/ będzie składowane uzbrojenie, wyposażenie specjalne i inne środki materiałowo-techniczne, a także zostaną zbudowane dodatkowo ukrycia dla samolotów. Osiągnięcie pełnej gotowości baz wspólnego wykorzystania operacyjnego przewidywane jest w drugiej połowie lat osiemdziesiątych.

Wiele uwagi poświęca się w NATO zwiększeniu żywotności baz lotniczych. Między innymi na 11 wytypowanych lotniskach przystąpiono do budowy zapasowych pasów startowych i zwiększenia szerokości głównych dróg kołowania. Pasy zapasowe budowane są równoległe do głównych, a ich wymiary mieszczą się w granicach

x/ Collocated Operating Base - bazy lotnicze wspólnego wykorzystania operacyjnego.

od 1560 x 30 m do 2560 x 30 m. Dla zwiększenia obrony przeciwchemicznej składu osobowego, rozpoczęto także budowę schronów przeciwgazowych.

W celu zabezpieczenia samolotów na lotniskach podejmuje się przedsięwzięcia aktywne /systemy obrony naziemnej i przeciwlotniczej/ oraz pasywne /rozśrodkowanie samolotów na lotnisku, ukrycie ich w schronach i maskowanie/.

Obrona i ochrona ważniejszych lotnisk jest zwykle organizowana siłami 2-3 kompanii żandarmerii lotniskowej i dywizjonu obsługi technicznej. Uzbrojenie tych pododdziałów stanowi broń strzelecka, moździerze i granatniki przeciwpancerne kalibru 44 i 84 mm. Do obrony lotniska mogą być przydzielone 1-2 kompanie OT /8 moździerzy 81 mm i 6 dział bo kalibru 106 mm/. Łącznie w skład sił obrony i ochrony naziemnej lotniska może wejść 300-500 żołnierzy.

Obrona przeciwlotnicza lotniska, wspierana zwykle środkami strefowej obrony powietrznej, organizowana jest najczęściej siłami do jednego dywizjonu "Chaparral /Vulcan"/ lotniska amerykańskie/ lub jednej baterii rakiet "Rapier" /lotniska brytyjskie/.

Do najbardziej efektywnych przedsięwzięć pasywnych zalicza się specjalne ukrycie i schrony oraz przygotowanie stref rozśrodkowania samolotów. Na lotniskach stałego bazowania lotnictwa bojowego zbudowano zakryte /podziemne, częściowo podziemne i naziemne/, a na lotniskach polowych - ukrycie typu zakrytego lub odkrytego /obwałowania/ z maksymalnym wykorzystaniem materiałów miejscowych i środków podręcznych.

Na lotniskach stałego bazowania zbudowano znaczną liczbę schronów stałych o składanej konstrukcji z gotowych elementów typu łukowego. Podstawowe wymiary schronu typu łukowego są nastę-

pujące: długość - 30 m, szerokość - 14,6 m, wysokość - 7,3 m, grubość betonowych ścian i sklepienia - 38 cm. Schrony są wyposażone w urządzenia wentylacyjne i ciężkie drzwi obronne. Według oceny specjalistów, schrony także zapewniają 95% bezpieczeństwa samolotom w razie uderzenia na lotnisko środkami konwencjonalnymi. Bezpieczona odległość pomiędzy samolotami w ukryciach wynosi 65 m przy ustawieniu ich w jednym rzędzie, lub 75 m - przy ustawieniu w kilku rzędach na postoju grupowym.

Najodpowiedniejszym zabezpieczeniem dla samolotów przed działaniem broni jądrowej jest schron tunelowy wydrążony w skałach. Pewna liczba takich schronów została wykonana na lotniskach stałego bazowania sił powietrznych niektórych państw Europy Zachodniej, szczególnie w Szwecji i Norwegii.

W celu zmniejszenia strat, a szczególnie w razie uderzenia bronią jądrową, szeroko wykorzystuje się strefy rozśrodkowania samolotów. Zwykle na lotnisku wojskowym występuje kilka takich stref rozmieszczenia z kilku stron lotniska. Do najczęściej stosowanych rozwiązań rozśrodkawania samolotów należą:

- strefy położone poza lotniskiem, rozmieszczone przy miejscowych drogach kołowych, zlokalizowane w odległości od 3 nawet do 9 km od lotniska /szczególnie w Szwecji i Szwajcarii/;

- strefy położone poza lotniskiem, rozmieszczone przy specjalnych drogach na skraju lub w głębi masywów leśnych, w których są wybudowane miejsca postoju samolotów;

- strefy położone w granicach lotniska, wykonane w kształcie eliptycznych dróg kołowania, przy których są rozmieszczone miejsca postoju samolotów;

- strefy położone w granicach lotniska, wykonane w kształcie półkolistych dróg kołowania, przy których są rozmieszczone miejsca postoju samolotów, a w niektórych przypadkach także hangary typu stacjonarnego.

Miejsca postoju samolotów są budowane w odległości nie mniejszej niż 300-700 m od pasa startowego. Mają one najczęściej kształt kołisty lub prostokątny. Stoiska na lotniskach stałych mają najczęściej nawierzchnię betonową, zabezpieczoną obwałowaniami ziemnymi. W obwałowaniach tych często mieszczą się ukrycia dla ludzi i sprzętu. Na lotniskach szwedzkich i szwajcarskich miejsc postoju samolotów są bardzo często ukryte w skałach.

Od wielu lat na terytorium RFN, Szwecji i innych państw zachodnich podejmowane są konkretne przedsięwzięcia w zakresie przystosowania i wykorzystania wybranych odcinków publicznych dróg kołowych do potrzeb lotnictwa wojskowego na wypadek wojny. Przygotowanie odcinków dróg /autostrad/ do potrzeb lotnictwa polega głównie na odpowiednim poszerzeniu i wzmocnieniu nawierzchni, usunięciu przeszkód wysokościowych oraz wybudowaniu uproszczonych urządzeń lotniskowych /dróg kołowania, stoisk samolotów, podziemnych zbiorników paliw płynnych, podłączenie do sieci energetycznej/. Wybrane odcinki autostrad mają zabetonowaną środkową część. Obie jezdnie są przeważnie oddzielane od siebie łatwym do demontowania ogrodzeniem z belek. Po jego usunięciu szerokość odcinka autostrady dochodzi do 30 m. Niektóre wybudowane wjazdy i wyjazdy z autostrad mogą być wykorzystane jako drogi manipulacyjne. W celu nieprzerwanego ruchu samochodowego na autostradzie, buduje się drogi objazdowe.

Niektóre odcinki dróg kołowych i autostrad, przewidziane do wykorzystania jako lotniska, znajdują się w pobliżu lotnisk wojskowych, co umożliwia korzystanie z niektórych urządzeń lotniska stałego.

Doświadczenia wojny wietnamskiej i innych działań lokalnych wskazują, że rozwinięcie sił powietrznych na określonym teatrze

wojny zależy od szybkiej i sprawnej budowy lotnisk, posiadających oprócz dróg startowych także urządzenia niezbędne do życia i prowadzenia działań bojowych. W związku z tym, w celu stworzenia możliwości szybkiego rozwijania się lotnictwa na dowolnych teatrach, dowództwo sił powietrznych Stanów Zjednoczonych wprowadziło do wyposażenia system oznaczony kryptonimem "Bare Base", zabezpieczający działania lotnictwa z lotnisk nie przygotowanych ^{x/}. W ramach tego systemu przygotowano wiele obiektów i urządzeń, takich jak: barki mieszkalne, hangary na pojedyncze samoloty, sale jadalne i kuchnie, węzły łączności, magazyny itp. Poszczególne obiekty i zestawy urządzeń charakteryzują się dużą funkcjonalnością, lekkością, małymi gabarytami transportowymi oraz prostotą w obsłudze. Są one przystosowane do przewozu samolotami transportowymi C-130E "Hercules". Wszystkie urządzenia można wykorzystywać w różnych strefach klimatycznych /z wyjątkiem arktycznej/, a ich żywotność jest obliczona na 5 lat dla normalnych warunków eksploatacyjnych przewidujących m.in. dwukrotne przebazowanie w ciągu jednego roku.

x/ Według poglądów amerykańskich, lotnisko nie przygotowane, ale nadające się do wykorzystania, to takie, które posiada odpowiedniej długości pas startowy z drogami do kołowania, stoiska samolotów i źródła wody pitnej. Nie posiada natomiast pomieszczeń technicznych, sztabowych itp.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawione w wykładzie dane dotyczące organizacji, wyposażenia i bazowania taktycznych sił powietrznych na ŚE TDW potwierdzają tezę, że jest to najsilniejsze zgrupowanie sił powietrznych na E TDW. Osile tego zgrupowania świadczy nie tylko ilość samolotów, ale ich nowoczesność wyrażająca się dużymi możliwościami bojowymi. Od końca lat siedemdziesiątych trwa systematyczna wymiana parku samolotowego. Na dzień dzisiejszy można uznać, że w wyniku takiego działania możliwości sił powietrznych w stosunku do tych sprzed paru lat, wzrosły o ponad 50%. Wyrażają się one głównie zabieraną masą ładunku bojowego, taktycznym promieniem działania i możliwościami nowego uzbrojenia.

Dowództwo NATO nie zaniedbuje także problemów bazowania. Rosną systematycznie możliwości przyjmowania dużej liczby samolotów, głównie ze Stanów Zjednoczonych. Modernizuje się bazy lotnicze, głównie w zakresie możliwości obsługi różnych typów samolotów. Wyrazem tego jest m.in. przygotowanie tzw. lotnisk wielofunkcyjnych.

Wszystkie działania w zakresie przygotowania lotnictwa do działań wojennych, świadczą o jego dużym znaczeniu w planach militarnych NATO.

LITERATURA:

1. Siły powietrzne NATO. Charakterystyka, zadania, możliwości, bazowanie i zasady działania. Podręcznik, wyd.II Zarząd Szt.Gen. nr bibl. pf 20761.
2. Biuletyn wywiadowczy. Wyd.II Zarząd Szt.Gen. nr bibl.021817.
3. Kompendium sił zbrojnych państw NATO. Wyd.II Zarząd Szt. Gen. nr bibl. 021818.

Wydrukowano w 3 egz.
Egz. 1-3 Bibl.Nauk.OZS
Wyk.płk Tęgos
Druk. B.M.dnia 19.08.86r.
Nr ks.masz. pf 100/RW

